

Utjecaj računovodstvenih politika na Kvalitetu financijskih izvještaja

Serafini, Zdenko

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **The University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić / Veleučilište s pravom javnosti Baltazar Zaprešić**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:129:365518>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-25**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository of the University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić - The aim of Digital Repository is to collect and publish diploma works, dissertations, scientific and professional publications](#)

VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ
Zaprešić

Stručni prijediplomski studij
Poslovanje i upravljanje

ZDENKO SERAFINI

UTJECAJ RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA NA
KVALITETU FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA

ZAVRŠNI RAD

Zaprešić, 2024. godine

VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ
Zaprešić

Stručni prijediplomski studij
Poslovanje i upravljanje

Usmjerenje Poslovna ekonomija i financije

ZAVRŠNI RAD

UTJECAJ RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA NA
KVALITETU FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mentorica:

dr.sc.socio. Maja Buljat, v.pred.

Student:

Zdenko Serafini

Naziv kolegija:

ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

JMBAG studenta:

0010103237

SADRŽAJ

1. UVOD	7
2. ZNAČAJ FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA DONOSITELJE ODLUKA.....	8
2.1. Uloga i definicija računovodstvenih politika unutar financijskog izvještavanja .	9
2.2. Opći pregled kako računovodstvene politike mogu utjecati na percepciju financijskog zdravlja i performansi poduzeća.....	10
3. TEMELJI RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA.....	12
3.1. Definiranje računovodstvenih politika i njihova regulativa	13
3.2. Međunarodni računovodstveni standardi (MRS/MSFI).....	15
3.3. Izbor i primjena računovodstvenih politika.....	17
3.4. Kriteriji za odabir računovodstvenih politika.....	19
3.5. Prilagodbe računovodstvenih politika i njihov utjecaj na financijska izvješća..	21
4. ANALIZA UTJECAJA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA NA KVALITETU FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA	24
4.1. Računovodstvene procjene i pretpostavke	25
4.2. Amortizacija, rezervacije i procjene vrijednosti dugotrajne imovine.....	26
4.3. Utjecaj na prikazivanje imovine, obveza i vlastitog kapitala	27
4.4. Prihodi i rashodi.....	28
4.5. Priznavanje prihoda i vremensko razgraničenje.....	29
4.6. Procjena i priznavanje rashoda, uključujući troškove zaliha i rashode za otpis dugovanja	30
4.7. Utjecaj na transparentnost i usporedivost financijskih izvještaja.....	31
5. IMPLIKACIJE IZBORA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA.....	33
5.1. Uloga revizije i korporativnog upravljanja	34
5.2. Nadzor i revizija računovodstvenih politika	35
5.3. Etički aspekti i transparentnost u financijskom izvještavanju.....	35
5.4. Implikacije za donositelje odluka.....	36
5.5. Utjecaj na procjenu rizika i donošenje investicijskih odluka.....	37
6. PRIMJER UTJECAJA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA NA KVALITETU FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA	39
7. ZAKLJUČAK	43
8. IZJAVA	44

9. POPIS LITERATURE	45
9.1. KNJIGE I ČLANCI.....	45
9.2. INTERNETSKI IZVORI	45
10. POPIS SLIKA, TABLICA I GRAFIKONA	46
11. ŽIVOTOPIS	47

SAŽETAK

Utjecaj računovodstvenih politika na kvalitetu financijskih izvještaja iznimno je važan aspekt u financijskom izvještavanju. Računovodstvene politike određuju način na koji će poduzeća vrednovati svoju imovinu, obveze, prihode i rashode, što izravno utječe na prezentaciju financijskog zdravlja poduzeća. Pravilno odabrane računovodstvene politike mogu povećati transparentnost i omogućiti bolje razumijevanje financijskih izvještaja od strane investitora i drugih zainteresiranih strana. Međutim, manipulacija računovodstvenim politikama može dovesti do "ukrašavanja" financijskih izvještaja, što rezultira prikazivanjem nerealne slike o financijskom stanju poduzeća. Ovo može biti posebno problematično u situacijama kada menadžment poduzeća koristi diskrecijske procjene kako bi utjecao na rezultate poslovanja, često s ciljem zadovoljenja kratkoročnih ciljeva, kao što su bonusi i opcije dionica. Standardi financijskog izvještavanja, poput Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (MSFI) i Generally Accepted Accounting Principles (GAAP), postavljeni su kako bi ograničili prostor za takve manipulacije i osigurali dosljednost i usporedivost izvještaja. No, čak i unutar ovih okvira, postoji određeni stupanj fleksibilnosti koji omogućuje poduzećima da odaberu između različitih računovodstvenih metoda. U radu se analizira kako izbor računovodstvenih politika utječe na kvalitetu financijskih izvještaja. Poseban naglasak stavlja se na etičke aspekte računovodstvenih odluka i odgovornost profesionalnih računovođa u očuvanju integriteta financijskih izvještaja.

Ključne riječi: računovodstvene politike, financijski izvještaji, transparentnost, kvaliteta financijskog izvještavanja, usporedivost financijskih izvještaja

Title in English: INFLUENCE OF ACCOUNTING POLICIES ON THE QUALITY OF FINANCIAL STATEMENTS

ABSTRACT

The influence of accounting policies on the quality of financial statements is an extremely important aspect in financial reporting. Accounting policies determine the way in which companies will value their assets, liabilities, income and expenses, which directly affects the presentation of the company's financial health. Properly selected accounting policies can increase transparency and enable better understanding of financial statements by investors and other interested parties. However, manipulation of accounting policies can lead to "embellishment" of financial statements, which results in presenting an unrealistic picture of the company's financial condition. This can be particularly problematic in situations where company management uses discretionary judgments to influence business results, often to meet short-term goals, such as bonuses and stock options. Financial reporting standards, such as International Financial Reporting Standards (IFRS) and Generally Accepted Accounting Principles (GAAP), are set to limit the scope for such manipulations and ensure consistency and comparability of reports. But even within these frameworks, there is a degree of flexibility that allows businesses to choose between different accounting methods. The paper analyzes how the choice of accounting policies affects the quality of financial statements. Special emphasis is placed on the ethical aspects of accounting decisions and the responsibility of professional accountants in preserving the integrity of financial statements.

Keywords: accounting policies, financial statements, transparency, quality of financial reporting, comparability of financial statements

1. UVOD

Utjecaj računovodstvenih politika na kvalitetu financijskih izvještaja ne može se zanemariti jer one predstavljaju okosnicu financijskog izvještavanja i imaju znatan utjecaj na način na koji se prikazuju financijske informacije. Računovodstvene politike su metode, pravila i prakse koje tvrtka odabire kako bi vodila svoje računovodstvo i pripremila svoje financijske izvještaje. One su temelj za mjerenje i prikazivanje financijskih podataka, što znači da svaka promjena u računovodstvenim politikama može značajno utjecati na financijske izvještaje.

Kvaliteta financijskih izvještaja ovisi o točnosti, pouzdanosti i relevantnosti informacija koje pružaju, što je izravno povezano s računovodstvenim politikama koje tvrtka primjenjuje. Na primjer, odabir metode amortizacije ili procjena zaliha može značajno utjecati na prikazivanje imovine, dobiti i financijskog položaja poduzeća. Transparentnost u primjeni računovodstvenih politika ključna je za vjerodostojnost financijskih izvještaja. Tvrtke su obvezne otkriti svoje računovodstvene politike u bilješkama uz financijske izvještaje kako bi korisnicima pružile uvid u metode koje se koriste za pripremu izvještaja. To omogućuje korisnicima da bolje razumiju financijske izvještaje i ocijene kvalitetu prikazanih informacija. Promjene računovodstvenih politika mogu imati dalekosežne posljedice na percepciju financijskog zdravlja i uspješnosti tvrtke. Iako su ponekad neophodne zbog promjena u poslovanju ili regulativnim zahtjevima, važno je da tvrtke pažljivo ocijene utjecaj tih promjena na svoje financijske izvještaje. Ako se promjene računovodstvenih politika ne provode transparentno i dosljedno, mogu dovesti do sumnje u integritet financijskih izvještaja i smanjiti povjerenje ulagača i drugih korisnika.

U konačnici, kvaliteta financijskih izvještaja izravno ovisi o izboru i primjeni računovodstvenih politika. Odgovoran pristup odabiru računovodstvenih politika, njihova dosljedna primjena i transparentnost u komunikaciji s korisnicima financijskih izvještaja temelj su za izgradnju povjerenja i osiguranje točnosti i relevantnosti financijskih informacija. To zahtijeva kontinuiranu pažnju i predanost etičkim standardima u financijskom izvještavanju.

2. ZNAČAJ FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA DONOSITELJE ODLUKA

Financijski izvještaji igraju ključnu ulogu u procesu donošenja odluka za različite interesne skupine, uključujući investitore, upravljačko osoblje, vjerovnike i regulatorne agencije. Oni pružaju temeljne informacije koje su potrebne za ocjenu financijskog zdravlja, uspješnosti i potencijalnih rizika povezanih s poduzećem. Informacije sadržane u financijskim izvještajima omogućavaju donositeljima odluka da procijene prošle performanse poduzeća, trenutno stanje i mogućnosti za budući razvoj (Žager, K., Žager, L., 2008).

Investitori koriste financijske izvještaje kako bi donijeli odluke o kupnji, držanju ili prodaji dionica. Analizom dobiti i gubitaka, bilance stanja i izvještaja o novčanim tokovima, mogu procijeniti profitabilnost, likvidnost i solventnost poduzeća, što im pomaže u procijeni vrijednosti njihovih investicija. Upravljačko osoblje koristi financijske izvještaje za strateško planiranje, kontrolu i donošenje odluka o alokaciji resursa. Oni omogućavaju menadžerima da identificiraju trendove u приходima i rashodima, učinkovito upravljaju kapitalom i razvijaju strategije za poboljšanje financijske uspješnosti (Žager, K., Žager, L., 2008).

Vjerovnici, uključujući banke i druge financijske institucije, oslanjaju se na financijske izvještaje kako bi procijenili sposobnost poduzeća u ispunjavanju svojih obveze. Analizom financijskih izvještaja mogu procijeniti rizik povezan s odobravanjem kredita ili produljenjem kreditnih linija. Regulatorne agencije koriste financijske izvještaje kako bi osigurale da poduzeća poštuju relevantne zakone i propise, štiteći interese investitora i održavajući povjerenje u financijska tržišta.

Osim što pružaju kvantitativne informacije o financijskim rezultatima, financijski izvještaji također uključuju kvalitativne bilješke koje pružaju kontekst i objašnjenja za brojke. Ove bilješke mogu sadržavati informacije o računovodstvenim politikama, potencijalnim obvezama, sporovima i drugim čimbenicima koji mogu utjecati na financijsko stanje i uspješnost poduzeća. Kroz transparentno i točno financijsko izvještavanje, poduzeća mogu izgraditi povjerenje s donositeljima odluka, osiguravajući pristup kapitalu i potporu za svoje poslovne aktivnosti.

Iz navedenog se može zaključiti kako financijski izvještaji predstavljaju nezamjenjiv alat za donošenje odluka u različitim kontekstima. Oni omogućavaju donositeljima odluka da razumiju složenost financijskog poslovanja, procijene rizike i prilike te djeluju na način koji je u najboljem interesu njih samih ili organizacija koje predstavljaju.

2.1. Uloga i definicija računovodstvenih politika unutar financijskog izvještavanja

Uloga računovodstvenih politika unutar financijskog izvještavanja od vitalne je važnosti jer one predstavljaju skup pravila i metoda koje organizacija odabire i primjenjuje kako bi zabilježila i prikazala svoje financijske transakcije. Računovodstvene politike oblikuju temelj na kojem se grade financijski izvještaji, omogućavajući uniformnost i usporedivost financijskih informacija kako unutar tako i izvan organizacije. One su ključne za interpretaciju financijskih rezultata i omogućuju donositeljima odluka da na pouzdan način ocjenjuju financijsko zdravlje i uspješnost poduzeća. Definicija računovodstvenih politika uključuje izbor između različitih računovodstvenih načela i metoda za specifične transakcije i događaje, kao što su priznavanje prihoda, vrednovanje zaliha, amortizacija dugotrajne imovine i obračun troškova. Na primjer, poduzeće može odabrati između metode FIFO (First-In, First-Out) ili prosječne cijene za vrednovanje svojih zaliha. Isto tako, za amortizaciju dugotrajne imovine mogu se koristiti različite metode, poput linearne amortizacije ili metode smanjujućeg salda, ovisno o procjeni načina na koji imovina troši svoju korisnost tijekom vremena (Belak, 2009).

Računovodstvene politike moraju biti usklađene s računovodstvenim standardima i zakonskim okvirom koji se primjenjuju u zemlji ili industriji unutar koje poduzeće posluje. Ovo osigurava da su financijski izvještaji pripremljeni na način koji je transparentan, pouzdan i usporediv s financijskim izvještajima drugih poduzeća. Transparentnost u izvještavanju o primijenjenim računovodstvenim politikama ključna je za povjerenje investitora i drugih korisnika financijskih izvještaja. To uključuje detaljno objašnjenje svih značajnih računovodstvenih politika koje su primijenjene u pripremi financijskih izvještaja, kao i objavu bilo kakvih promjena u računovodstvenim politikama i njihovih učinaka na financijske izvještaje. Pravilna primjena računovodstvenih politika iz godine u godinu omogućava donositeljima odluka da prate trendove i uspoređuju financijske pokazatelje tijekom vremena. U slučaju da poduzeće promijeni svoje računovodstvene politike, važno je da jasno obrazloži razloge za promjenu i njezin utjecaj na financijske izvještaje. To pomaže u očuvanju integriteta financijskog izvještavanja i osigurava da su sve promjene adekvatno odražene i objašnjene korisnicima financijskih izvještaja (Belak, 2009).

Iz navedenog se može zaključiti kako računovodstvene politike imaju ključnu ulogu u osiguravanju da financijski izvještaji pružaju točan, relevantan i usporediv prikaz financijskog

položaja, uspješnosti i tokova gotovine poduzeća. One su temelj za donošenje obaviještenih odluka od strane investitora, menadžmenta, vjerovnika i drugih interesnih skupina.

2.2. Opći pregled kako računovodstvene politike mogu utjecati na percepciju financijskog zdravlja i performansi poduzeća

Računovodstvene politike igraju ključnu ulogu u oblikovanju percepcije o financijskom zdravlju i performansama poduzeća jer utječu na način na koji se financijski podaci prikupljaju, obrađuju i prezentiraju u financijskim izvještajima. Izbor i primjena određenih računovodstvenih politika mogu znatno varirati među poduzećima, čime se stvara prostor za različite interpretacije istih financijskih činjenica. Na taj način, računovodstvene politike ne samo da utječu na stvarne brojke koje se pojavljuju u financijskim izvještajima, već i na percepciju investitora, analitičara i drugih korisnika tih izvještaja o poslovnoj uspješnosti i stabilnosti poduzeća (Brkanić i sur., 2010).

Primjena agresivnih računovodstvenih politika, kao što su preoptimistične procjene prihoda ili podcjenjivanje troškova i obveza, može dovesti do nerealno pozitivne slike o financijskom zdravlju poduzeća. Iako takve politike mogu kratkoročno poboljšati financijske pokazatelje, kao što su profitna marža ili ukupna aktiva, one također nose rizik od budućih financijskih korekcija i gubitka povjerenja među investitorima i drugim korisnicima financijskih izvještaja kada se stvarno stanje otkrije. S druge strane, konzervativne računovodstvene politike, koje uključuju oprezne procjene i rezervacije za moguće gubitke, mogu stvoriti sliku o financijskoj stabilnosti, ali istovremeno mogu rezultirati podcjenjivanjem stvarne profitabilnosti i vrijednosti poduzeća. Dok takve politike mogu poslužiti kao zaštita od financijskih iznenađenja, one također mogu ograničiti sposobnost poduzeća da privuče investicije zbog percipirane prekomjerne opreznosti (Brkanić i sur., 2010).

Transparentnost u objavi i objašnjenju odabranih računovodstvenih politika ključna je za osiguravanje vjerodostojnosti financijskih izvještaja. Poduzeća su obvezna otkriti svoje glavne računovodstvene politike u bilješkama uz financijske izvještaje, omogućavajući korisnicima da razumiju kako su financijski podaci prikupljeni i prikazani. Ova transparentnost omogućava korisnicima financijskih izvještaja da bolje procijene kvalitetu izvještaja i donesu kvalitetne odluke. Naposljetku, promjene u računovodstvenim politikama, koje su ponekad neophodne zbog promjena u poslovanju ili regulativnim zahtjevima, moraju biti pažljivo upravljane i komunicirane kako bi se osiguralo da korisnici financijskih izvještaja mogu adekvatno procijeniti njihov utjecaj na financijske izvještaje. Ako se promjene

računovodstvenih politika ne objave jasno i transparentno, to može dovesti do nesigurnosti i sumnje među korisnicima, što može naštetiti reputaciji poduzeća i njegovoj sposobnosti u privlačenju kapitala (Brkanić i sur., 2010).

Iz navedenog se može zaključiti kako računovodstvene politike predstavljaju više od tehničkih smjernica za računovodstvo; one su temeljni alat za komunikaciju o financijskom zdravlju i performansama poduzeća. Pravilnim odabirom i primjenom računovodstvenih politika, poduzeća mogu osigurati da njihovi financijski izvještaji točno i pošteno odražavaju njihovo financijsko stanje, omogućujući korisnicima kvalitetno donošenje odluka.

3. TEMELJI RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Temelji računovodstvenih politika obuhvaćaju skup principa, standarda i smjernica koje organizacije koriste za vođenje svojih financijskih evidencija i pripremu financijskih izvještaja. Ti temelji osiguravaju da se financijske informacije prikupljaju, obrađuju i prikazuju na dosljedan i transparentan način, što je ključno za pouzdanost i usporedivost financijskih izvještaja. Računovodstvene politike temelje se na računovodstvenim principima koji su prihvaćeni na međunarodnoj ili nacionalnoj razini, a uključuju opće prihvaćene računovodstvene principe (GAAP) i Međunarodne standarde financijskog izvještavanja (IFRS). Jedan od temeljnih principa na kojem se zasnivaju računovodstvene politike jest princip opreznosti. Ovaj princip nalaže da se prilikom izrade financijskih izvještaja uvijek moraju uzeti u obzir sve potencijalne gubitke, dok se dobiti priznaju samo kada su ostvarene. Time se osigurava da financijski izvještaji ne preuveličavaju financijsko stanje poduzeća (Brkanić i sur., 2010).

Drugi važan temelj je princip dosljednosti koji zahtijeva da poduzeća primjenjuju iste računovodstvene politike iz razdoblja u razdoblje, osim u slučajevima kada je promjena politike opravdana promjenama u poslovanju ili regulativi. Dosljednost omogućuje korisnicima financijskih izvještaja učinkovitu usporedbu financijskih podataka tijekom vremena. Princip relevantnosti također je ključan za računovodstvene politike. Ovaj princip zahtijeva da se u financijskim izvještajima prikazuju samo one informacije koje mogu utjecati na odluke korisnika. To znači da računovodstvene politike trebaju osigurati da se sve značajne financijske informacije adekvatno prikazuju i objašnjavaju. Princip pouzdanosti temelji se na točnosti, objektivnosti i mogućnosti provjere informacija koje se prikazuju u financijskim izvještajima. To znači da računovodstvene politike moraju osigurati da su financijski podaci pouzdani i da ih je moguće neovisno verificirati. Transparentnost je još jedan temeljni aspekt računovodstvenih politika. To podrazumijeva jasnu i otvorenu komunikaciju o metodama, procjenama i pretpostavkama koje se koriste u procesu financijskog izvještavanja. Transparentnost je ključna za izgradnju povjerenja među korisnicima financijskih izvještaja (Vašiček, Žager, K., Žager, L., 2003).

Naposljetku, računovodstvene politike moraju biti fleksibilne kako bi se mogle prilagoditi promjenama u poslovnom okruženju, regulativi i tehnologiji. Iako je važno održavati dosljednost, računovodstvene politike moraju omogućiti poduzećima da adekvatno odraze

nove poslovne prakse ili promjene u ekonomskim uvjetima. Ukupno gledajući, temelji računovodstvenih politika osiguravaju da financijsko izvještavanje pruža točan, relevantan i pouzdan prikaz financijskog stanja i uspješnosti poduzeća. Oni služe kao vodič za poduzeća u odabiru i primjeni računovodstvenih metoda koje najbolje odražavaju njihove financijske aktivnosti, omogućavajući korisnicima financijskih izvještaja da donesu kvalitetne odluke.

3.1. Definiranje računovodstvenih politika i njihova regulativa

Definiranje računovodstvenih politika obuhvaća proces odabira i primjene specifičnih metoda, procjena i pravila koja poduzeće koristi pri pripremi i prezentaciji svojih financijskih izvještaja. Ove politike su temelj za prikupljanje, mjerenje i izvještavanje o financijskim transakcijama i događajima, što osigurava da financijski izvještaji pružaju točan, pouzdan i usporediv prikaz financijskog stanja, uspješnosti i tokova gotovine poduzeća. Računovodstvene politike trebaju biti usklađene s relevantnim računovodstvenim standardima i zakonskim zahtjevima te bi trebale odražavati stvarne ekonomske uvjete i operacije poduzeća (Žager, K., Žager, L., 2008).

Regulativa računovodstvenih politika uključuje zakonske okvire i računovodstvene standarde koji se primjenjuju na pripremu financijskih izvještaja. U mnogim zemljama, računovodstvene politike moraju biti usklađene s nacionalnim računovodstvenim standardima ili Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (IFRS), koji su postavljeni kako bi osigurali visoku razinu transparentnosti, pouzdanosti i usporedivosti financijskih izvještaja na globalnoj razini. Ovi standardi pružaju smjernice o tome kako različite financijske transakcije i događaje treba računovodstveno priznati, mjeriti i izvještavati, uključujući, ali ne ograničavajući se na, priznavanje prihoda, mjerenje i vrednovanje imovine i obveza, te izvještavanje o kapitalu i rezervama (Žager, K., Žager, L., 2008).

Poduzeća su obvezna otkriti svoje računovodstvene politike u bilješkama koje prate financijske izvještaje, pružajući detaljne informacije o metodama, procjenama i pretpostavkama koje su korištene tijekom izvještajnog perioda. Ova obveza osigurava korisnicima financijskih izvještaja razumijevanje i adekvatno interpretiranje financijskih informacija koje su predstavljene, kao i procijeniti dosljednost i usporedivost financijskih izvještaja tijekom vremena. Osim toga, regulativa često zahtijeva od poduzeća pružanje objašnjenja za sve značajne promjene u računovodstvenim politikama, uključujući razloge za

promjenu i njezin utjecaj na financijske izvještaje. Promjene u računovodstvenim politikama mogu biti rezultat promjena u računovodstvenim standardima, zakonskim zahtjevima, ili mogu odražavati promjene u ekonomskim uvjetima ili poslovnim operacijama poduzeća (Žager, K., Žager, L., 2008).

Iz navedenog se može zaključiti kako računovodstvene politike i njihova regulativa igraju ključnu ulogu u osiguravanju integriteta financijskog izvještavanja. Pružaju okvir unutar kojeg poduzeća mogu dosljedno pripremati financijske izvještaje koji točno odražavaju njihovo financijsko stanje i uspješnost. U okviru Četvrte direktive Europske unije, koja uređuje pitanja vezana za računovodstveno izvještavanje, propisani su minimalni standardi za objavljivanje informacija. Ti standardi uključuju:

- Metode procjene stavki bilance,
- Podatke o nazivu i sjedištu poduzeća u koje je investiran kapital, kao i informacije o visini kapitala, rezervi i dobiti ili gubitku tog poduzeća iz prethodne godine, ukoliko su ti iznosi značajni,
- Detalje o broju i nominalnoj (ili procijenjenoj) vrijednosti dionica, te o tipovima tih dionica,
- Informacije o konvertibilnim obveznicama i sličnim vrijednosnim papirima,
- Pregled dugoročnih obveza s rokom dospjeća duljim od 5 godina,
- Neto poslovne prihode razvrstane prema vrstama aktivnosti i tržištima,
- Prosječan broj zaposlenika tijekom godine,
- Rezultate koji su direktna posljedica primijenjenih metoda procjene,
- Izvještaj o potraživanjima prema članovima uprave i administracije te obveze prema mirovinskom osiguranju tih članova.

Specifično za objavu računovodstvenih politika, postoji obveza da se iznesu metode procjene kao i poslovni rezultati koji proizlaze iz promjene tih metoda. Ove informacije obično se nalaze u obliku bilješki unutar financijskih izvještaja, pri čemu prva bilješka sadržava opis primijenjenih značajnih računovodstvenih politika. Također, financijski izvještaji mogu sadržavati detaljniji pregled pojedinih stavki, što dodatno objašnjava kontekst i značaj tih politika. Odgovornost za odabir najprikladnijeg načina prezentacije tih informacija leži na

menadžmentu poduzeća, koji time osigurava potrebnu kvalitetu financijskih izvještaja (Žager, K., Žager, L., 2008).

3.2. Međunarodni računovodstveni standardi (MRS/MSFI)

Međunarodni računovodstveni standardi (MRS) i Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI) predstavljaju skup pravila i smjernica namijenjenih unifikaciji načina na koji poduzeća pripremaju i prezentiraju svoje financijske izvještaje na globalnoj razini. Cilj ovih standarda je osigurati visoku razinu transparentnosti, pouzdanosti i usporedivosti financijskih izvještaja širom svijeta, čime se olakšava donošenje odluka investitorima, vjerovnicima i drugim korisnicima financijskih informacija. MSFI i MRS razvija i objavljuje Međunarodni odbor za računovodstvene standarde (IASB), neovisno tijelo koje nastoji promovirati i usvajati ove standarde na međunarodnoj razini (Belak, 2009).

Uvođenjem MSFI i MRS-a, poduzeća su dobila jedinstveni set standarda za izvještavanje, što je značajno smanjilo razlike u financijskom izvještavanju između različitih zemalja i regija. Ovo je posebno važno za multinacionalne kompanije koje posluju u više zemalja, jer omogućava lakše uspoređivanje i konsolidaciju financijskih izvještaja iz različitih jurisdikcija. Osim toga, usklađenost s MSFI i MRS-om može povećati povjerenje investitora i smanjiti troškove kapitala, jer investitori vjeruju u pouzdanost i usporedivost financijskih izvještaja koji su pripremljeni u skladu s ovim međunarodno priznatim standardima. MSFI i MRS pokrivaju širok spektar računovodstvenih pitanja, uključujući priznavanje prihoda, mjerenje i izvještavanje o financijskim instrumentima, obradu i vrednovanje zaliha, računovodstveno tretiranje nekretnina, postrojenja i opreme, te prikazivanje novčanih tijekova i konsolidaciju financijskih izvještaja. Svaki standard bavi se specifičnim područjem financijskog izvještavanja i pruža detaljne smjernice o tome kako se različite transakcije i događaji trebaju računovodstveno obraditi i izvještavati (Belak, 2009).

Implementacija MSFI i MRS standarda zahtijeva značajne napore od strane poduzeća, uključujući prilagodbu računovodstvenih sustava, procesa i politika kako bi bili u skladu s novim standardima. To također zahtijeva kontinuirano obrazovanje i razvoj računovodstvenih i financijskih timova kako bi ostali ažurirani s najnovijim izmjenama i dopunama standarda (Belak, 2009).

Kako se globalno poslovno okruženje nastavlja razvijati, IASB redovito revidira i ažurira MSFI i MRS kako bi osigurao da standardi ostaju relevantni i odgovaraju na nove poslovne prakse i izazove. Ovo uključuje uvođenje novih standarda i izmjene postojećih standarda kako bi se obradila nova računovodstvena pitanja i osiguralo da financijsko izvještavanje precizno odražava ekonomske stvarnosti poduzeća. U konačnici, MSFI i MRS su ključni za promicanje transparentnosti, pouzdanosti i usporedivosti financijskih izvještaja na međunarodnoj razini. Oni omogućavaju korisnicima financijskih izvještaja da na pouzdan način procjenjuju financijsko stanje, uspješnost i tokove gotovine poduzeća, neovisno o geografskoj lokaciji ili pravnom sustavu u kojem poduzeće posluje (Milko, 1998).

MRS su bili prvi set standarda koje je izdao prethodnik IASB-a, Međunarodno udruženje računovodstvenih standarda (IASB's predecessor), 1973. godine. Cilj MRS bio je pružiti smjernice za ključna područja financijskog izvještavanja kako bi se osigurala usporedivost i transparentnost financijskih izvještaja na globalnoj razini. Kako je globalno poslovno okruženje postajalo sve složenije, pojavila se potreba za ažuriranjem i proširivanjem ovih standarda. MSFI su uvedeni 2001. godine s ciljem modernizacije i unaprjeđenja međunarodnih računovodstvenih standarda, pružajući detaljnije i rigoroznije smjernice za financijsko izvještavanje. MSFI predstavljaju evoluciju MRS, obuhvaćajući širi raspon financijskih izvještajnih situacija i pružajući detaljnija objašnjenja i smjernice za specifične situacije i transakcije (Milko, 1998).

Jedna od ključnih razlika između MSFI i MRS leži u tome što su MSFI općenitije i obuhvatnije formulirani, dok su MRS često bili usmjereniji na specifične situacije. MSFI također teže većoj konzistentnosti i integraciji među različitim standardima, eliminirajući kontradikcije i preklapanja koja su se ponekad pojavljivala među MRS. Iako su MSFI naslijedili i zamijenili mnoge MRS, neki od originalnih MRS i dalje su u uporabi, preimenovani u MSFI s odgovarajućim brojem. Na primjer, MRS 17, koji se odnosi na leasing, postao je MSFI 16 nakon revizije i ažuriranja standarda. Izbor između primjene MSFI ili MRS u određenoj jurisdikciji obično ovisi o regulatornim zahtjevima te zemlje. Mnoge zemlje prihvaćaju MSFI kao obvezujuće standarde za sve tvrtke koje su dužne objaviti financijske izvještaje, dok druge mogu dopustiti ili zahtijevati uporabu određenih MRS u specifičnim situacijama (Milko, 1998).

Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI), koji se primjenjuju od strane velikih poduzeća i onih čija se vrijednosna papirologija trguje na burzama, te Međunarodni računovodstveni standardi (MRS), namijenjeni malim i srednjim poduzećima, oba zahtijevaju

pažljiv odabir metoda za prikaz imovine, obveza, kapitala, prihoda, rashoda i profita. Ove metode trebaju omogućiti transparentan, stvaran i objektivan prikaz stanja i operacija društva. Računovodstvene politike trebaju se primjenjivati na sustavan, konzistentan i dugotrajan način. Promjene u računovodstvenim politikama mogu se dogoditi zbog promjene okolnosti, zahtjeva standarda ili propisa, ili ako menadžment odluči da bi neka druga metoda bolje reflektirala trenutno stanje i poslovanje društva. Trenutno su aktivna dva sustava računovodstvenih standarda koji se primjenjuju od strane različitih vrsta poduzeća. Iako ti standardi reguliraju uglavnom iste aspekte, postoje značajne razlike koje određuju i razlikuju ta dva sustava (RRIF, 2007).

U svakom slučaju, krajnji cilj primjene MSFI i MRS jest pružanje jasnog, transparentnog i usporedivog prikaza financijskog stanja i performansi poduzeća korisnicima financijskih izvještaja, kao što su investitori, vjerovnici i regulatori, neovisno o tome gdje poduzeće posluje. Implementacija ovih standarda zahtijeva od poduzeća da pažljivo procijene svoje računovodstvene politike i prakse te da osiguraju usklađenost s međunarodno priznatim računovodstvenim principima i praksama.

3.3. Izbor i primjena računovodstvenih politika

Izbor i primjena računovodstvenih politika ključni su procesi u pripremi pouzdanih i transparentnih financijskih izvještaja koji točno odražavaju financijsko stanje i performanse poduzeća. Ovi procesi zahtijevaju detaljnu analizu i razumijevanje poslovnih aktivnosti, kao i pravilnu primjenu računovodstvenih standarda i principa. Pri izboru računovodstvenih politika, poduzeća moraju uzeti u obzir relevantnost i pouzdanost informacija koje se prikazuju. Računovodstvene politike trebaju osigurati da financijski izvještaji pružaju korisne informacije za donošenje odluka korisnicima, kao što su investitori, vjerovnici i regulatori. To znači odabir politika koje najbolje odražavaju ekonomsku suštinu transakcija, a ne samo njihovu pravnu formu (Gulin i sur., 2003).

Važno je osigurati dosljednost u primjeni računovodstvenih politika iz godine u godinu kako bi financijski izvještaji bili usporedivi tijekom vremena. Svaka promjena računovodstvenih politika mora biti jasno obrazložena u bilješkama uz financijske izvještaje, uključujući razloge za promjenu i njezin utjecaj na financijske izvještaje. Poduzeća također moraju osigurati da su njihove računovodstvene politike u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima,

bilo da se radi o nacionalnim standardima ili Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI). To uključuje razumijevanje i pridržavanje svih relevantnih zahtjeva standarda, kao i praćenje i implementaciju svih novih ili revidiranih standarda (Žager, K., Žager, L., 2008).

Primjena računovodstvenih politika uključuje detaljnu procjenu i mjerenje financijskih transakcija i događaja u skladu s odabranim politikama. To može uključivati određivanje metode amortizacije dugotrajne imovine, vrednovanje zaliha, priznavanje prihoda i rashoda, te procjenu i priznavanje potencijalnih gubitaka ili obveza. Transparentnost je također ključna u primjeni računovodstvenih politika. Poduzeća trebaju pružiti jasne i detaljne informacije o svojim računovodstvenim politikama, metodama procjene i korištenim pretpostavkama u bilješkama uz financijske izvještaje. Ovo omogućuje korisnicima da razumiju kako su financijske informacije pripremljene i da procijene njihovu pouzdanost i usporedivost (Žager, K., Žager, L., 2008).

Prema Međunarodnim računovodstvenim standardima, koji se primjenjuju u RH, konkretno prema MRS I - Objavljivanje računovodstvenih politika, dani su primjeri područja na kojima postoje različite računovodstvene politike (Žager, K., Žager, L., 2008).

Ta područja svrstana su u četiri osnovne grupe kako je predstavljeno u sljedećoj tablici:

Tablica 1. Četiri osnovne grupe primjenjivanja računovodstvenih politika prema MRS I

OPĆE	SREDSTVA
politika konsolidiranja	potraživanja
konvertiranje inozemnih valuta	zalihe
opća politika vrednovanja	sredstva koja podliježu obvezi amortizacije i amortizacija
događaji nastali nakon datuma bilance	usjevi, zemljišta koja su u posjedu za razvoj
najmovi, kupnje na otplatu	ulaganja u podružnice, pridružene kompanije i sl.
porezi	istraživanje i razvoj
trajni ugovori	patenti i zaštitni znaci
franšize	goodwill

OBVEZE I REZERVIRANJA	DOBICI I GUBICI
Garancije	Metode priznavanja prihoda
Obveze i nepredviđeni događaji	Održavanje, popravci i poboljšanja
Troškovi mirovinskog osiguranja	Dobici i gubici kod otuđenja nekretnina
Otpremnine i naknade otpuštenim radnicima	Računovodstveni tretman rezervi

Izvor: Međunarodni računovodstveni standardi (1996)., str. 47.

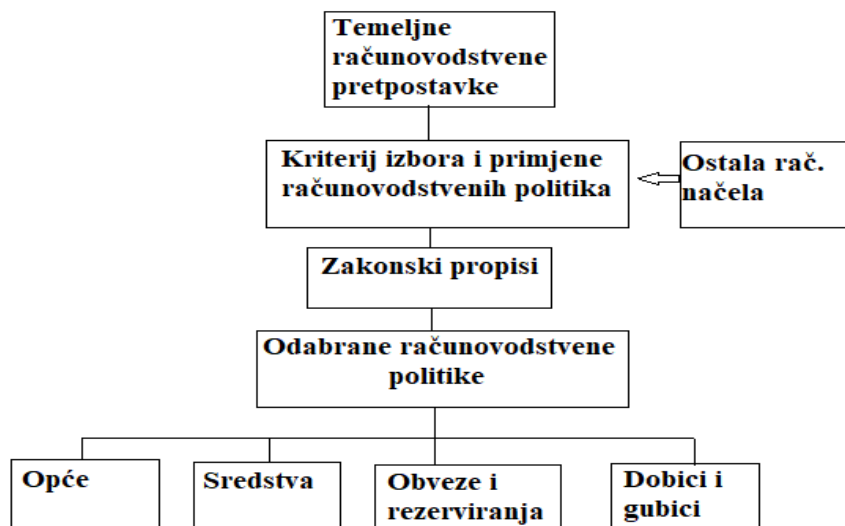
Iz navedenog se može zaključiti kako izbor i primjena računovodstvenih politika zahtijeva razmatranje niza čimbenika, uključujući prirodu poslovanja, regulatorne zahtjeve, računovodstvene standarde i potrebe korisnika financijskih izvještaja. Pravilnim upravljanjem ovim procesima, poduzeća mogu osigurati da njihovi financijski izvještaji točno i pošteno prikazuju financijsko stanje i performanse, što je temelj za izgradnju povjerenja i donošenje kvalitetnih odluka od strane svih zainteresiranih strana.

3.4. Kriteriji za odabir računovodstvenih politika

Kriteriji za odabir računovodstvenih politika od ključne su važnosti jer utječu na način na koji se financijske informacije prikupljaju, obrađuju i prikazuju u financijskim izvještajima. Odabir odgovarajućih računovodstvenih politika zahtijeva razmatranje niza faktora koji osiguravaju da financijski izvještaji točno i pošteno odražavaju financijsko stanje i uspješnost poduzeća. Prvi i osnovni kriterij je usklađenost s računovodstvenim standardima, bilo da se radi o Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja ili nacionalnim računovodstvenim standardima. Računovodstvene politike moraju biti u skladu s primjenjivim standardima kako bi se osigurala usporedivost i pouzdanost financijskih izvještaja. Relevantnost informacija koje se prikazuju u financijskim izvještajima drugi je ključni kriterij. Računovodstvene politike trebaju osigurati da financijski izvještaji pružaju informacije koje su bitne za odlučivanje korisnika, uključujući informacije koje mogu utjecati na procjene o financijskom stanju, uspješnosti i tokovima gotovine poduzeća (Žager, K., Žager, L., 2008).

Pouzdanost je također važan kriterij pri odabiru računovodstvenih politika. To znači da financijske informacije moraju biti točne, objektivne i slobodne od značajnih grešaka i pristranosti. Pouzdanost također uključuje mogućnost provjere financijskih informacija kroz usporedivost s drugim izvorima ili metodama. Razumijevanje ekonomske suštine transakcija i događaja, a ne samo njihove pravne forme, ključno je za odabir računovodstvenih politika. Računovodstvene politike trebaju odražavati stvarnu prirodu poslovnih aktivnosti i kako one utječu na financijsko stanje i uspješnost poduzeća. Dosljednost u primjeni računovodstvenih politika tijekom vremena osigurava da su financijski izvještaji usporedivi iz godine u godinu. To korisnicima financijskih izvještaja omogućava da prate trendove i promjene u financijskom stanju i uspješnosti poduzeća (Žager, K., Žager, L., 2008).

Transparentnost u objavljivanju i objašnjenju odabranih računovodstvenih politika, kao i bilo kakvih promjena u tim politikama, omogućuje korisnicima financijskih izvještaja da razumiju kako su financijske informacije pripremljene i koje procjene ili pretpostavke su korištene. Na kraju, prilagodljivost je važna kako bi se osiguralo da računovodstvene politike mogu adekvatno odgovoriti na promjene u poslovnom okruženju, operacijama poduzeća ili regulativnim zahtjevima. To znači da poduzeća moraju redovito revidirati i ažurirati svoje računovodstvene politike kako bi osigurala da one i dalje odražavaju stvarno stanje i potrebe poduzeća (Žager, K., Žager, L., 2008). Postupak odabira računovodstvenih politika predstavljen je na sljedećem grafičkom prikazu.

Slika 1. Postupak odabira računovodstvenih politika

Postupak odabira računovodstvenih politika ključan je za svako poduzeće jer utječe na način prikazivanja financijskog stanja i rezultata poslovanja. Prvi korak u odabiru računovodstvenih politika uključuje razumijevanje i analizu primjenjivih računovodstvenih standarda, poput MSFI-a i MRS-a, koji pružaju okvir i smjernice za računovodstvene odluke. Poduzeća moraju procijeniti specifične zahtjeve svog poslovanja i uskladiti ih s odgovarajućim standardima kako bi osigurala točnost i transparentnost svojih izvještaja. Vodstvo poduzeća treba razmotriti različite dostupne opcije unutar standarda i odabrati one metode koje najbolje odražavaju ekonomsku realnost poslovanja. Također je važno da se računovodstvene politike primjenjuju dosljedno kako bi financijski izvještaji bili usporedivi tijekom vremena. Promjene u računovodstvenim politikama dopuštene su samo kada dođe do promjene u operativnom okruženju poduzeća, regulatornim zahtjevima ili kada se pokaže da drugačiji pristup bolje prikazuje financijsko stanje i rezultate (Žager, K., Žager, L., 2008).

Svaka promjena politike mora biti dobro dokumentirana, obrazložena i odobrena od strane relevantnih upravljačkih tijela. Transparentnost u prikazivanju takvih promjena neophodna je kako bi se osiguralo povjerenje investitora i drugih korisnika financijskih izvještaja. Naposljetku, računovodstvene politike trebaju biti redovito revidirane kako bi se osiguralo da i dalje odgovaraju promjenjivim uvjetima poslovanja i ostaju u skladu s najnovijim računovodstvenim standardima i praksama (Žager, K., Žager, L., 2008).

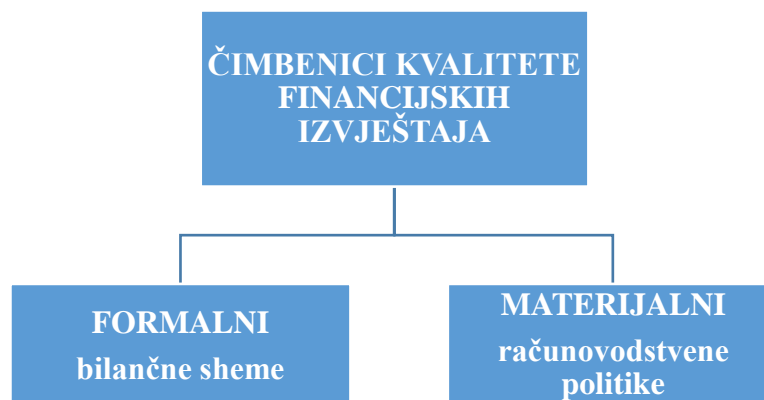
3.5. Prilagodbe računovodstvenih politika i njihov utjecaj na financijska izvješća

Prilagodbe računovodstvenih politika predstavljaju promjene u metodama, procjenama ili pravilima koja poduzeće koristi u procesu financijskog izvještavanja. Ove prilagodbe mogu imati značajan utjecaj na financijska izvješća, utječući na prikazivanje financijskog stanja, uspješnosti i tokova gotovine poduzeća. Prilagodbe se mogu provoditi iz različitih razloga, uključujući promjene u poslovnim operacijama, regulativnim zahtjevima ili kako bi se poboljšala točnost financijskih informacija. Promjene u računovodstvenim politikama mogu dovesti do značajnih varijacija u financijskim izvješćima, što može utjecati na financijske pokazatelje kao što su dobit, aktiva i kapital. Na primjer, promjena metode amortizacije s linearnog na ubrzano amortiziranje može povećati troškove amortizacije u kratkoročnom razdoblju, čime se smanjuje prikazana dobit, ali može dati realniju sliku trošenja imovine (Brkanić i sur., 2010).

Prilagodbe računovodstvenih politika zahtijevaju transparentnost i jasno izvještavanje kako bi korisnici financijskih izvješća mogli razumjeti razloge za promjene i njihov utjecaj na financijske izvještaje. Poduzeća su obvezna objasniti prirodu promjena, razloge za njihovu implementaciju i efekt promjena na financijske izvještaje u bilješkama koje prate financijske izvještaje. Važno je napomenuti da prilagodbe računovodstvenih politika mogu utjecati na povjerenje investitora i drugih korisnika financijskih izvješća. Učestale ili značajne promjene mogu izazvati zabrinutost oko stabilnosti i predvidljivosti financijskog izvještavanja, dok pažljivo obrazložene i dobro komunicirane prilagodbe mogu poboljšati percepciju transparentnosti i integriteta poduzeća. Promjene u računovodstvenim politikama također mogu imati retroaktivni učinak na prethodno izvještavana razdoblja, što može zahtijevati revidiranje i prilagodbu ranijih financijskih izvještaja kako bi se osigurala usporedivost. Ovo je posebno važno kada korisnici financijskih izvješća donose odluke temeljene na trendovima i usporedbama kroz više razdoblja (Brkanić i sur., 2010).

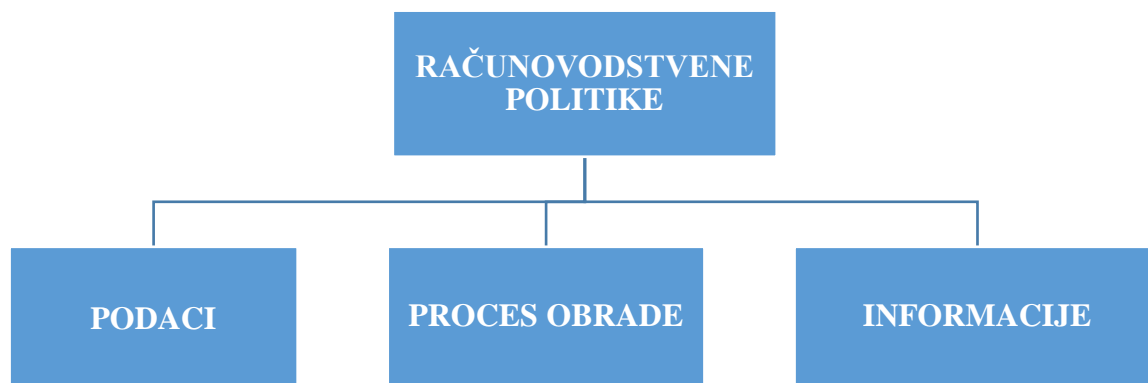
Iz navedenog se može zaključiti kako su prilagodbe računovodstvenih politika važan alat za osiguravanje da financijska izvješća točno odražavaju poslovne aktivnosti i financijsko stanje poduzeća. Međutim, za uspješnu implementaciju i minimalni negativni utjecaj, prilagodbe trebaju biti temeljeno obrazložene, pažljivo planirane i jasno komunicirane svim korisnicima financijskih izvješća.

Kvalitetu financijskih izvještaja treba promatrati s formalnog, ali i s materijalnog aspekta (slika 2).

Slika 2. Čimbenici kvalitete financijskih izvještaja

Vašiček, Žager V., i Žager K. (2008) ističu da oblik financijskih izvještaja obično proizlazi iz normativno utvrđenih ili preporučenih bilančnih formata. Sadržaj tih izvještaja, u materijalnom smislu, određuje vrijednosti koje su postavljene prema tim formatima, pri čemu je ključna uloga računovodstvenih politika. Te politike su centralne za proces obrade i pripreme podataka koji su nužni za sastavljanje osnovnih financijskih izvještaja, što je prikazano na slici 3.

Slika 3. Mjesto računovodstvenih politika u računovodstvenom procesu

Izvor: Obradio autor prema: Vašiček, V., Žager, L., & Žager, K. (2003). *Računovodstvo za neračunovođe – Osnove računovodstva* (2. izdanje). Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i djelatnika, Sveučilišna tiskara d.o.o.str. 102.

Na slici 3 je prikazan dijagram koji ilustrira ulogu računovodstvenih politika unutar računovodstvenog procesa. Na vrhu dijagrama nalaze se "Računovodstvene politike" koje predstavljaju centralnu točku u procesu. S lijeve strane su "Podaci", koji predstavljaju sirove informacije i transakcije koje se unose u računovodstveni sustav. U sredini je "Proces obrade", gdje se podaci obrađuju koristeći odabrane računovodstvene politike. Na desnoj strani nalaze se "Informacije", koje su krajnji proizvod računovodstvenog procesa, odnosno financijski izvještaji koji su dostupni internim i eksternim korisnicima. Ova slika ističe kako su računovodstvene politike ključne za transformaciju sirovih podataka u korisne informacije. One su osnova za sve računovodstvene odluke i utječu na interpretaciju i predstavljanje financijskih podataka. Računovodstvene politike moraju biti dosljedno primjenjivane kako bi se osigurala pouzdanost i usporedivost financijskih izvještaja. Slika također implicira hijerarhijsku strukturu procesa, gdje politike upravljaju tokom informacija kroz različite faze računovodstvenog ciklusa.

4. ANALIZA UTJECAJA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA NA KVALITETU FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Analiza utjecaja računovodstvenih politika na kvalitetu financijskih izvještaja ključna je za razumijevanje kako odabrane metode i prakse utječu na prikaz financijskog stanja i uspješnosti poduzeća. Računovodstvene politike određuju kako se financijske transakcije i događaji prepoznaju, mjere, prikazuju i objašnjavaju u financijskim izvještajima, čime izravno utječu na točnost, relevantnost, pouzdanost i usporedivost financijskih informacija. Jedan od ključnih načina na koji računovodstvene politike utječu na kvalitetu financijskih izvještaja jest kroz odabir metoda vrednovanja i amortizacije. Na primjer, odabir metode amortizacije može značajno utjecati na iznos troškova amortizacije i ostvarenu dobit. Osim toga, primjena različitih metoda za vrednovanje zaliha, kao što su FIFO (First-In, First-Out) ili LIFO (Last-In, First-Out), može rezultirati značajno različitim prikazom troškova prodane robe i neto dobiti (Vašiček, Žager, L. i Žager K., 2003).

Transparentnost u objavi računovodstvenih politika omogućuje korisnicima financijskih izvještaja da razumiju osnovu na kojoj su financijske informacije pripremljene, što je ključno za procjenu pouzdanosti i relevantnosti financijskih izvještaja. Jasno objašnjenje odabranih računovodstvenih politika, kao i svih promjena u tim politikama, pomaže u izgradnji povjerenja među korisnicima financijskih izvještaja. Dosljednost u primjeni računovodstvenih politika iz godine u godinu također je važna za osiguravanje usporedivosti financijskih izvještaja. Promjene u računovodstvenim politikama mogu otežati usporedbu financijskih performansi poduzeća tijekom vremena, što može utjecati na kvalitetu donošenja odluka od strane investitora, vjerovnika i drugih zainteresiranih strana. Prilagodljivost računovodstvenih politika omogućava poduzećima da odgovore na promjene u ekonomskim, poslovnim i regulativnim uvjetima, osiguravajući da financijski izvještaji adekvatno odražavaju trenutno poslovno okruženje. Međutim, važno je osigurati da takve prilagodbe ne narušavaju dosljednost i usporedivost financijskih izvještaja (Ramljak, 2016).

Iz navedenog se može zaključiti kako kvaliteta financijskih izvještaja izravno ovisi o kvaliteti računovodstvenih politika koje poduzeće primjenjuje. Pažljiv odabir i primjena računovodstvenih politika, uz strogo pridržavanje relevantnih računovodstvenih standarda i principa, temelj su za pripremu pouzdanih, transparentnih i usporedivih financijskih izvještaja koji točno odražavaju financijsko stanje i uspješnost poduzeća. Ovo je od vitalnog značaja za

osiguravanje povjerenja i zadovoljavanje informacijskih potreba svih korisnika financijskih izvještaja.

4.1. Računovodstvene procjene i pretpostavke

Računovodstvene procjene i pretpostavke su temeljni dijelovi procesa financijskog izvještavanja koji omogućavaju poduzećima da kvantificiraju određene financijske transakcije i salda koja nisu izravno mjerljiva, ali su ključna za točno i pošteno prikazivanje financijskog stanja i uspješnosti poduzeća. Ove procjene i pretpostavke odražavaju sud o budućim događajima koji utječu na financijske izvještaje i zahtijevaju korištenje profesionalnog znanja i prosudbe. Računovodstvene procjene često se koriste u područjima kao što su amortizacija dugotrajne imovine, gdje poduzeće mora procijeniti korisni vijek imovine i odabrati odgovarajuću metodu amortizacije. Slično tome, procjene se koriste za određivanje vrijednosti smanjenja vrijednosti imovine kada postoji indikacija da je knjigovodstvena vrijednost imovine veća od njezine ostvarive vrijednosti (Ramljak, 2016).

Pretpostavke o stopi diskontiranja imaju ključnu ulogu u procjeni sadašnje vrijednosti budućih novčanih tijekova, što je posebno relevantno pri vrednovanju dugoročnih financijskih instrumenata ili određivanju vrijednosti obveza za otpremnine zaposlenika. Procjene i pretpostavke također se koriste u računovodstvu za prihode, gdje poduzeća moraju procijeniti količinu prihoda koja se može pouzdano priznati u određenom razdoblju. U kontekstu zaliha, poduzeća koriste procjene za određivanje neto ostvarive vrijednosti zaliha, uzimajući u obzir troškove prodaje i moguće smanjenje vrijednosti. Osim toga, procjene se primjenjuju pri priznavanju i mjerenju rezervacija za jamstva proizvoda, gdje poduzeća moraju procijeniti buduće troškove povezane s jamstvenim zahtjevima (Ramljak, 2016).

Važno je napomenuti da računovodstvene procjene i pretpostavke podliježu nesigurnosti koja proizlazi iz nepredvidljivosti budućih događaja. Stoga, poduzeća moraju redovito pregledavati i ažurirati svoje procjene i pretpostavke kako bi odražavale najnovije informacije i očekivanja. Promjene u računovodstvenim procjenama mogu imati značajan utjecaj na financijske izvještaje i mogu rezultirati prilagodbama koje utječu na dobit ili gubitak tekućeg razdoblja. Transparentnost u objavi računovodstvenih procjena i pretpostavki ključna je za omogućavanje korisnicima financijskih izvještaja da razumiju osnovu na kojoj su financijske informacije pripremljene. Poduzeća su stoga obvezna objasniti svoje ključne računovodstvene

procjene i pretpostavke, uključujući one koje uključuju značajnu nesigurnost i mogu imati značajan utjecaj na financijske izvještaje, u bilješkama koje prate financijske izvještaje.

4.2. Amortizacija, rezervacije i procjene vrijednosti dugotrajne imovine

Amortizacija, rezervacije i procjene vrijednosti dugotrajne imovine predstavljaju ključne elemente u procesu financijskog izvještavanja koji imaju značajan utjecaj na prikazivanje financijskog stanja i uspješnosti poduzeća. Amortizacija je postupak raspodjele troška dugotrajne imovine tijekom njezina korisnog vijeka. Kroz ovaj proces, trošak imovine se postupno prenosi u troškove poslovanja, čime se odražava potrošnja ekonomske koristi koju imovina pruža poduzeću. Odabir metode amortizacije i procjena korisnog vijeka imovine temelji se na računovodstvenim procjenama koje uzimaju u obzir prirodu imovine i način na koji se očekuje da će imovina doprinosti poslovnim aktivnostima. Rezervacije su računovodstvene procjene koje se koriste za priznavanje očekivanih budućih troškova ili gubitaka koji proizlaze iz postojećih obveza čije su vrijeme nastanka ili iznos neizvjesni. Rezervacije se stvaraju kako bi se osiguralo da financijski izvještaji adekvatno odražavaju potencijalne obveze koje mogu utjecati na financijsko stanje poduzeća. Primjeri uključuju rezervacije za jamstva proizvoda, reorganizaciju ili otpremnine zaposlenika (Belak, 2009).

Procjene vrijednosti dugotrajne imovine ključne su za određivanje da li imovina možda treba biti umanjena zbog gubitka vrijednosti. Testiranje smanjenja vrijednosti provodi se kada postoje indikacije da je knjigovodstvena vrijednost imovine veća od njezine ostvarive vrijednosti, tj. veće od iznosa koji se može dobiti kroz upotrebu ili prodaju imovine. Ovaj postupak zahtijeva procjenu budućih novčanih tokova koje se očekuje generirati korištenjem imovine, kao i primjenu odgovarajuće stope diskontiranja za određivanje sadašnje vrijednosti tih novčanih tokova. Amortizacija, rezervacije i procjene smanjenja vrijednosti odražavaju konzervativan pristup u računovodstvu, gdje se nastoji osigurati da se imovina i obveze vrednuju na način koji ne preuveličava financijsku poziciju poduzeća. Ove računovodstvene prakse igraju ključnu ulogu u osiguravanju da financijski izvještaji pružaju pouzdane i relevantne informacije o financijskom stanju i uspješnosti poduzeća, što omogućava korisnicima da donose informirane odluke (Belak, 2009).

Transparentnost u objavi računovodstvenih politika vezanih za amortizaciju, rezervacije i procjene vrijednosti dugotrajne imovine, uključujući korištene metode, procjene i

pretpostavke, ključna je za razumijevanje i procjenu financijskih izvještaja. Poduzeća su obvezna objasniti kako su ove računovodstvene politike primijenjene i kako one utječu na financijske izvještaje, osiguravajući time veću transparentnost i pouzdanost financijskog izvještavanja (Belak, 2009).

4.3. Utjecaj na prikazivanje imovine, obveza i vlastitog kapitala

Utjecaj računovodstvenih politika, procjena i pretpostavki na prikazivanje imovine, obveza i vlastitog kapitala u financijskim izvještajima izuzetno je značajan, jer te odluke oblikuju kako se financijska situacija poduzeća predstavlja vanjskim korisnicima. Prikazivanje imovine može varirati ovisno o korištenim metodama amortizacije, procjenama smanjenja vrijednosti i načinima vrednovanja zaliha, što izravno utječe na knjigovodstvenu vrijednost imovine i prikazanu dobit. Amortizacija utječe na prikazivanje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine tako što raspoređuje trošak imovine tijekom njezinog korisnog vijeka. Ovisno o odabranim metodama amortizacije, prikazana knjigovodstvena vrijednost imovine može se smanjivati brže ili sporije, utječući time na visinu prikazane aktive i dobiti (Belak, 1996).

Procjene smanjenja vrijednosti ključne su za osiguravanje da se imovina ne vrednuje iznad njezine ostvarive vrijednosti. Kada se identificira potreba za umanjnjem vrijednosti imovine, to dovodi do izravnog smanjenja prikazane vrijednosti imovine u bilanci i utječe na dobit tekućeg razdoblja, što može imati značajan utjecaj na vlastiti kapital. Metode vrednovanja zaliha, kao što su FIFO, LIFO ili metoda prosječne cijene, imaju značajan utjecaj na prikaz troškova prodane robe i zaliha na kraju razdoblja. Ove metode utječu na prikaz marže dobiti i ukupne vrijednosti aktive, što indirektno utječe i na vlastiti kapital (Belak, 1996).

Rezervacije za očekivane buduće troškove i obveze, poput rezervacija za jamstva, litigacije ili reorganizaciju, utječu na prikazivanje obveza u bilanci. Stvaranje rezervacija povećava prikazane obveze, smanjuje dobit i time utječe na vlastiti kapital. Računovodstvene procjene vezane za procjenu vjerojatnosti i iznosa potraživanja također utječu na prikazivanje aktive i vlastitog kapitala. Na primjer, procjene oko nenaplativih potraživanja utječu na visinu prikazanih potraživanja i dobiti. Vlastiti kapital izravno je pogođen primjenom različitih računovodstvenih politika, procjena i pretpostavki, budući da promjene u vrednovanju imovine i obveza, kao i priznavanje prihoda i rashoda, utječu na akumuliranu dobit ili gubitak, koji je ključna komponenta vlastitog kapitala (Ramljak, 2016).

Transparentnost i dosljednost u primjeni računovodstvenih politika, kao i jasno objašnjenje korištenih procjena i pretpostavki, omogućuju korisnicima financijskih izvještaja da adekvatno procijene utjecaj ovih odluka na financijsko stanje i uspješnost poduzeća. Razumijevanje kako računovodstvene politike, procjene i pretpostavke utječu na prikazivanje imovine, obveza i vlastitog kapitala ključno je za analizu financijske stabilnosti, likvidnosti i solventnosti poduzeća (Ramljak, 2016).

4.4. Prihodi i rashodi

Prihodi i rashodi predstavljaju temeljne komponente koje utječu na financijsku uspješnost poduzeća, a njihovo pravilno priznavanje i mjerenje ključno je za točno prikazivanje financijskih izvještaja. Računovodstvene politike vezane za prihode i rashode određuju kada i kako se prihodi priznaju te kako se raspoređuju i mjere rashodi, što izravno utječe na prikaz dobiti ili gubitka poduzeća. Priznavanje prihoda provodi se na temelju ostvarenja i pouzdanosti mjerenja. To znači da se prihodi priznaju kada je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi proizišle iz transakcije teći poduzeću i kada se te koristi mogu pouzdano izmjeriti. Ovo pravilo osigurava da se prihodi priznaju u razdoblju u kojem su stvarno ostvareni, neovisno o trenutku naplate novčanih sredstava (Belak, 2009).

Računovodstvene politike za priznavanje rashoda zahtijevaju da se rashodi priznaju u razdoblju u kojem su nastali, neovisno o vremenu plaćanja. To uključuje raspodjelu troškova na način koji najbolje odražava potrošnju resursa. Na primjer, troškovi nabave robe ili usluga priznaju se u trenutku kada su roba ili usluge iskorištene za generiranje prihoda. Metode amortizacije i smanjenja vrijednosti imovine također utječu na rashode. Amortizacija dugotrajne imovine raspoređuje njezin trošak tijekom korisnog vijeka, utječući time na prikaz troškova i dobiti. Procjene smanjenja vrijednosti imovine mogu dovesti do izvanrednih rashoda koji također utječu na dobit (Belak, 2009).

Rezervacije za očekivane buduće troškove, poput rezervacija za jamstva ili restrukturiranje, predstavljaju rashod u trenutku kada se procjenjuje da su budući troškovi vjerojatni i mogu se pouzdano izmjeriti. Ove rezervacije osiguravaju da se potencijalni budući troškovi adekvatno odražavaju u financijskim izvještajima, što utječe na dobit. Prihodi i rashodi također su podložni prilagodbama na temelju promjena u računovodstvenim procjenama i pretpostavkama, što može uključivati revizije procjena korisnog vijeka imovine, stopa

amortizacije ili vjerojatnosti ostvarivanja budućih ekonomskih koristi. Transparentnost u objavi računovodstvenih politika i procjena povezanih s prihodima i rashodima ključna je za omogućavanje korisnicima financijskih izvještaja da razumiju kako su prihodi i rashodi priznati i izmjereni, što pruža uvid u financijsku uspješnost poduzeća (Belak, 2009).

Može se zaključiti kako računovodstvene politike, procjene i pretpostavke vezane za prihode i rashode imaju izravan utjecaj na prikazivanje dobiti ili gubitka poduzeća, što je ključno za ocjenu financijske uspješnosti i sposobnosti poduzeća da generira ekonomske koristi za svoje dionike.

4.5. Priznavanje prihoda i vremensko razgraničenje

Priznavanje prihoda i vremensko razgraničenje ključni su koncepti u računovodstvu koji osiguravaju da se prihodi i rashodi priznaju u ispravnom razdoblju, neovisno o vremenu naplate ili plaćanja novčanih sredstava. Ovi koncepti temelj su načela nastanka događaja, koje zahtijeva da se prihodi priznaju kada su ostvareni i kada je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi proizišle iz transakcije teći poduzeću, dok se rashodi priznaju kada nastanu, odnosno kada dođe do potrošnje ekonomskih koristi. Priznavanje prihoda provodi se kada je ispunjeno nekoliko ključnih uvjeta: kada je transakcija s kupcem dovršena ili su usluge pružene, kada je prenesen značajan dio rizika i koristi vlasništva nad dobrima, kada je iznos prihoda moguće pouzdano izmjeriti, i kada je vjerojatno da će ekonomske koristi proizišle iz transakcije teći poduzeću. Ovo pravilo osigurava da se prihodi priznaju u onom razdoblju u kojem su stvarno ostvareni, što omogućava točan prikaz financijske uspješnosti poduzeća (Švigir, 2009).

Vremensko razgraničenje odnosi se na proces raspodjele prihoda i rashoda na razdoblja u kojima su stvarno ostvareni ili nastali, neovisno o vremenu naplate ili plaćanja. To uključuje prethodno razgraničenje prihoda i rashoda, gdje se prihodi ili rashodi koji se odnose na buduća razdoblja priznaju unaprijed, i naknadno razgraničenje, gdje se prihodi ili rashodi koji se odnose na tekuće razdoblje priznaju naknadno. Na primjer, ako poduzeće primi unaprijed plaćanje za usluge koje će pružiti u budućnosti, taj iznos se knjiži kao obveza do trenutka pružanja usluge, kada se priznaje kao prihod (Švigir, 2009).

Primjena načela vremenskog razgraničenja osigurava da se financijski izvještaji ne iskrivljuju preuranjenim priznavanjem prihoda ili odgodom priznavanja rashoda, čime se pruža realnija

slika o financijskom stanju i uspješnosti poduzeća. To je posebno važno za ocjenjivanje poslovnih rezultata i donošenje odluka temeljenih na financijskim izvještajima. Transparentnost u objavi i objašnjenju korištenih metoda priznavanja prihoda i vremenskog razgraničenja omogućava korisnicima financijskih izvještaja da bolje razumiju financijske rezultate poduzeća, kao i temelje na kojima su ti rezultati ostvareni. Ovo je ključno za izgradnju povjerenja među investitorima, kreditorima i drugim korisnicima financijskih informacija.

Može se zaključiti kako su pravilno priznavanje prihoda i vremensko razgraničenje neophodni za osiguravanje točnosti i pouzdanosti financijskih izvještaja, omogućavajući korisnicima da donesu informirane odluke na temelju pravednog i dosljednog prikaza financijske uspješnosti i stanja poduzeća.

4.6. Procjena i priznavanje rashoda, uključujući troškove zaliha i rashode za otpis dugovanja

Procjena i priznavanje rashoda su ključni elementi u procesu financijskog izvještavanja koji osiguravaju točno prikazivanje troškova povezanih s poslovanjem poduzeća. Rashodi se moraju priznati u periodu u kojem su nastali, neovisno o vremenu plaćanja, što je u skladu s načelom nastanka događaja. Točna procjena i priznavanje rashoda ključni su za određivanje prave financijske uspješnosti poduzeća. Troškovi zaliha obuhvaćaju sve troškove povezane s nabavom, preradom i dovođenjem zaliha do trenutnog stanja i lokacije. Uključuju izravne troškove, kao što su cijena nabave i troškovi rada, te neizravne troškove, kao što su troškovi opće proizvodnje. Priznavanje troškova zaliha odvija se u trenutku kada se zaliha proda, što rezultira troškom prodane robe koji se oduzima od prihoda od prodaje za određivanje bruto dobiti (Ramljak, 2016).

Rashodi za otpis dugovanja odnose se na priznavanje gubitaka kada postoji objektivna procjena da se određena potraživanja neće naplatiti. Ovaj postupak zahtijeva procjenu vjerojatnosti naplate i može se odnositi na specifična potraživanja ili na procjenu nenaplativih potraživanja na razini portfelja. Rashodi za otpis dugovanja priznaju se kao rashod u računu dobiti i gubitka, čime se smanjuje neto dobit poduzeća. Metodologija priznavanja rashoda zahtijeva korištenje profesionalne procjene, posebno u situacijama kada postoji nesigurnost u vezi s budućim događajima koji mogu utjecati na troškove. Računovodstvene procjene igraju

ključnu ulogu u određivanju iznosa rashoda za otpis dugovanja, kao i u određivanju adekvatnih rezervacija za buduće troškove i obveze. Transparentnost u objavi metoda procjene i priznavanja rashoda omogućava korisnicima financijskih izvještaja da razumiju kako su troškovi utvrđeni i kako utječu na financijsku uspješnost poduzeća. To uključuje objašnjenje korištenih procjena i pretpostavki, kao i eventualnih promjena u metodama procjene koje mogu utjecati na prikaz rashoda (Ramljak, 2016).

Može se zaključiti kako su procjena i priznavanje rashoda, uključujući troškove zaliha i rashode za otpis dugovanja, ključni za osiguravanje da financijski izvještaji pružaju točan i pošten prikaz troškova povezanih s poslovanjem poduzeća.

4.7. Utjecaj na transparentnost i usporedivost financijskih izvještaja

Utjecaj na transparentnost i usporedivost financijskih izvještaja iznimno je važan za ocjenu kvalitete financijskog izvještavanja. Transparentnost i usporedivost su ključni za donošenje informiranih odluka od strane korisnika financijskih izvještaja, uključujući investitore, kreditore i analitičare. Pravilna primjena računovodstvenih politika, procjena i priznavanje prihoda i rashoda ključni su za postizanje visoke razine transparentnosti i usporedivosti.

Transparentnost u financijskom izvještavanju postiže se jasnim objašnjenjem korištenih računovodstvenih politika, metodologija i procjena. To uključuje objavu informacija o metodama amortizacije, procjenama smanjenja vrijednosti, politikama priznavanja prihoda, te metodama procjene zaliha i otpisa dugovanja. Otkrivanje ovih informacija omogućava korisnicima da razumiju osnovu na kojoj su financijske informacije pripremljene i kako se potencijalne promjene u procjenama ili politikama mogu odraziti na financijske izvještaje.

Usporedivost financijskih izvještaja omogućava korisnicima da analiziraju i uspoređuju financijsku uspješnost i stanje poduzeća tijekom vremena i među različitim poduzećima. Dosljedna primjena računovodstvenih politika ključna je za usporedivost, jer omogućuje korisnicima da vide stvarne trendove i promjene u financijskoj uspješnosti bez distorzije uzrokovane promjenama u računovodstvenim metodama. Promjene u računovodstvenim politikama i procjenama mogu utjecati na transparentnost i usporedivost, osobito ako nisu adekvatno komunicirane. Stoga je važno da poduzeća pružaju detaljne informacije o svim značajnim promjenama, uključujući razloge za promjenu i njezin utjecaj na financijske izvještaje. To pomaže u očuvanju povjerenja korisnika u kvalitetu financijskog izvještavanja.

Naposljetku, usklađenost s međunarodnim ili nacionalnim računovodstvenim standardima dodatno pridonosi transparentnosti i usporedivosti financijskih izvještaja. Standardi pružaju okvir unutar kojeg se financijske informacije moraju pripremati i izvještavati, osiguravajući dosljednost i usporedivost između različitih jurisdikcija i industrija.

Transparentnost i usporedivost financijskih izvještaja temelj su za izgradnju povjerenja među korisnicima financijskih izvještaja i ključni su za funkcionalno tržište kapitala. Kroz pravilnu primjenu računovodstvenih politika i otvorenu komunikaciju, poduzeća mogu osigurati da njihovi financijski izvještaji pružaju točan, relevantan i usporediv prikaz njihove financijske situacije i uspješnosti.

5. IMPLIKACIJE IZBORA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Implikacije izbora računovodstvenih politika su široko rasprostranjene i utječu na različite aspekte financijskog izvještavanja i percepcije poduzeća od strane korisnika financijskih izvještaja. Odluke o računovodstvenim politikama utječu na način na koji se financijska situacija, uspješnost i tokovi gotovine poduzeća prikazuju, što ima direktan utjecaj na ocjene investitora, kreditora i ostalih zainteresiranih strana. Izbor računovodstvenih politika može utjecati na financijske pokazatelje poduzeća, kao što su profitabilnost, likvidnost i solventnost. Na primjer, politika brze amortizacije može smanjiti kratkoročnu dobit, ali može pružiti konzervativniji prikaz dugotrajne imovine. S druge strane, agresivnije računovodstvene politike mogu privremeno poboljšati prikazane financijske rezultate, ali nositi veći rizik od budućih prilagodbi (Žager, K., Žager, L., 2008).

Odluke o računovodstvenim politikama također utječu na usporedivost financijskih izvještaja tijekom vremena i među različitim poduzećima. Dosljedna primjena odabranih politika ključna je za osiguravanje da korisnici mogu pravilno analizirati trendove i performanse. Promjene u računovodstvenim politikama moraju biti jasno obrazložene kako ne bi došlo do zabune ili pogrešne interpretacije financijskih podataka (Žager, K., Žager, L., 2008).

Transparentno izvještavanje o računovodstvenim politikama i procjenama jača povjerenje korisnika u financijske izvještaje. Jasan uvid u korištene metode i pretpostavke pomaže korisnicima u razumijevanju kako su financijske informacije pripremljene i potencijalnih rizika povezanih s tim procjenama. Regulativni zahtjevi i standardi postavljaju okvir unutar kojeg se biraju i primjenjuju računovodstvene politike. Usklađenost s međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI) ili nacionalnim standardima pomaže u osiguravanju pravilne prakse financijskog izvještavanja i podupire integritet financijskih tržišta. Naposljetku, izbor računovodstvenih politika ima dalekosežne posljedice na financijsku komunikaciju poduzeća s tržištem kapitala. Investitori i analitičari pažljivo prate financijske izvještaje kako bi ocijenili financijsko zdravlje, uspješnost i perspektive poduzeća. Stoga, transparentnost i dosljednost u primjeni računovodstvenih politika pružaju ključnu osnovu za izgradnju povjerenja i podršku investicija (Žager, K., Žager, L., 2008).

Može se zaključiti kako izbor računovodstvenih politika nije samo tehnička odluka; to je strateški izbor koji može značajno utjecati na percepciju i vrednovanje poduzeća na tržištu, kao i na njegovu sposobnost da privuče investicije i financiranje.

5.1. Uloga revizije i korporativnog upravljanja

Uloga revizije i korporativnog upravljanja ključna je u osiguravanju integriteta financijskog izvještavanja i podršci dobrom poslovanju. Revizija pruža neovisnu provjeru financijskih izvještaja poduzeća, osiguravajući da su pripremljeni u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima i da točno odražavaju financijsko stanje poduzeća (Crnković, Mijoč, Mahaček, 2010). Ovaj proces uključuje detaljnu analizu računovodstvenih zapisa, politika i postupaka, kao i procjenu računovodstvenih procjena i pretpostavki koje uprava koristi u pripremi financijskih izvještaja. Korporativno upravljanje odnosi se na skup pravila, praksi i procesa kojima se vodi i kontrolira poduzeće. Dobro korporativno upravljanje uključuje uspostavu odgovarajućih kontrolnih mehanizama, politika i procedura koje osiguravaju odgovornost, transparentnost i pošteno postupanje prema svim dionicima. To obuhvaća efikasno upravljanje rizicima, etičko ponašanje, poštivanje zakona i regulativa te osiguravanje da odluke uprave služe najboljim interesima poduzeća i njegovih dioničara (Crnković, Mijoč, Mahaček, 2010).

Revizija igra ključnu ulogu u korporativnom upravljanju provjerom i potvrđivanjem točnosti financijskih informacija koje uprava predstavlja dionicima. Ova neovisna procjena pomaže u izgradnji povjerenja među investitorima, kreditorima i drugim zainteresiranim stranama, potvrđujući da uprava poduzeća odgovorno i transparentno upravlja financijskim resursima. Nadalje, korporativno upravljanje uključuje uspostavu unutarnjih kontrola koje su ključne za otkrivanje i sprječavanje prijevara, grešaka i nepravilnosti u financijskom izvještavanju. Ove kontrole pomažu u osiguravanju da su svi financijski podaci točni i da se poslovne aktivnosti provode u skladu s korporativnim politikama i ciljevima. Odbori za reviziju, koji su tipično sastavljeni od neovisnih članova upravnog odbora, igraju ključnu ulogu u nadzoru procesa financijskog izvještavanja, interne kontrole i revizije. Oni surađuju s internim i vanjskim revizorima kako bi osigurali da financijsko izvještavanje poduzeća odražava stvarno financijsko stanje i da je usklađeno s računovodstvenim standardima i zakonskim zahtjevima (Crnković, Mijoč, Mahaček, 2010).

U konačnici, sinergija između revizije i korporativnog upravljanja ključna je za održavanje visokih standarda financijskog izvještavanja, osiguravanje odgovornosti i transparentnosti te izgradnju povjerenja među dionicima. Ova interakcija osigurava da poduzeća djeluju na etičan i odgovoran način, što doprinosi njihovoj dugoročnoj održivosti i uspjehu.

5.2. Nadzor i revizija računovodstvenih politika

Nadzor i revizija računovodstvenih politika neophodni su za osiguravanje integriteta i točnosti financijskog izvještavanja. Proces nadzora uključuje redovite provjere i analize kako bi se osiguralo da računovodstvene politike poduzeća budu u skladu s relevantnim računovodstvenim standardima i praksama te da odražavaju stvarne poslovne transakcije i događaje. Revizija računovodstvenih politika, provedena od strane unutarnjih ili vanjskih revizora, omogućuje neovisnu evaluaciju da li su politike adekvatno dizajnirane i primijenjene. Vanjski revizori pružaju dodatnu razinu osiguranja dionicima da su financijski izvještaji pripremljeni pošteno, u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima. Tijekom revizije, revizori procjenjuju razne aspekte računovodstvenih politika, uključujući njihovu dosljednost s računovodstvenim standardima, primjenu u svakodnevnom poslovanju i utjecaj na financijske izvještaje. Posebna pažnja posvećuje se područjima visokog rizika ili područjima gdje postoji značajna diskrecija u primjeni politika (Tušek, Žager, 2007).

Revizori također ocjenjuju adekvatnost bilješki uz financijske izvještaje koje objašnjavaju korištene računovodstvene politike, promjene u tim politikama i njihov utjecaj na financijske izvještaje. Ovo pomaže u osiguravanju transparentnosti i daje korisnicima financijskih izvještaja informacije potrebne za razumijevanje kako računovodstvene politike utječu na financijsko stanje i uspješnost poduzeća. Korporativni nadzorni odbori, posebice odbori za reviziju, igraju ključnu ulogu u nadzoru računovodstvenih politika. Oni surađuju s menadžmentom i revizorima kako bi osigurali da se računovodstvene politike redovito pregledavaju i ažuriraju prema potrebi te da su u skladu s najboljim praksama i regulatornim zahtjevima (Tušek, Žager, 2007).

Može se zaključiti kako su nadzor i revizija računovodstvenih politika ključni za održavanje povjerenja u financijsko izvještavanje. Pravilno dizajnirane i dosljedno primijenjene računovodstvene politike, zajedno s rigoroznim nadzorom i revizijom, osiguravaju da financijski izvještaji točno odražavaju ekonomsku stvarnost poduzeća.

5.3. Etički aspekti i transparentnost u financijskom izvještavanju

Etički aspekti i transparentnost u financijskom izvještavanju su temelji na kojima počiva povjerenje javnosti u financijske informacije koje poduzeća objavljuju. Etičko ponašanje u financijskom izvještavanju zahtijeva od menadžmenta i računovođa da budu iskreni,

objektivni i profesionalni u svom radu, osiguravajući da financijski izvještaji točno odražavaju stvarno financijsko stanje i uspješnost poduzeća. Transparentnost u financijskom izvještavanju podrazumijeva jasno, točno i potpuno prikazivanje svih relevantnih financijskih informacija na način koji je razumljiv i dostupan svim korisnicima financijskih izvještaja. To uključuje adekvatno objašnjenje korištenih računovodstvenih politika, procjena i pretpostavki, kao i objavu svih značajnih financijskih događaja koji mogu utjecati na financijske izvještaje (Žager, K., Žager, L., 2008).

Etički aspekti u financijskom izvještavanju također uključuju odgovornost prema različitim dionicima, uključujući investitore, zaposlenike, kreditore i širu zajednicu. To znači da menadžment mora djelovati u najboljem interesu svih dionika, izbjegavajući bilo kakve obmanjujuće prakse ili manipulacije financijskim izvještajima (Žager, K., Žager, L., 2008).

Poštivanje etičkih standarda i regulatornih zahtjeva, kao što su Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI) ili nacionalni računovodstveni standardi, ključno je za osiguravanje točnosti i pouzdanosti financijskih izvještaja. Nepridržavanje ovih standarda može dovesti do pravnih sankcija, gubitka reputacije i povjerenja investitora. Korporativno upravljanje i unutarnje kontrole imaju važnu ulogu u promicanju etičkog ponašanja i transparentnosti. Učinkoviti sustavi unutarnje kontrole pomažu u otkrivanju i sprječavanju prijevara i grešaka, dok dobre prakse korporativnog upravljanja osiguravaju da menadžment odgovara za svoje odluke i djelovanja. Revizija, bilo unutarnja ili vanjska, pruža dodatni sloj osiguranja da su financijski izvještaji pripremljeni etično i transparentno. Revizori procjenjuju da li su financijski izvještaji pripremljeni u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima i da li točno odražavaju financijsko stanje poduzeća (Žager, K., Žager, L., 2008).

Može se zaključiti kako su etički aspekti i transparentnost u financijskom izvještavanju ključni za izgradnju i očuvanje povjerenja među dionicima te za osiguravanje održivog i odgovornog poslovanja. Točni i transparentni financijski izvještaji omogućavaju korisnicima da donesu informirane odluke, što doprinosi zdravom financijskom tržištu i općem gospodarskom napretku.

5.4. Implikacije za donositelje odluka

Implikacije izbora računovodstvenih politika za donositelje odluka su značajne jer utječu na način na koji se interpretiraju financijski izvještaji i donose ključne odluke. Donositelji

odluka, uključujući upravu poduzeća, investitore, kreditore i analitičare, oslanjaju se na točnost i transparentnost financijskih izvještaja kako bi procijenili financijsko stanje i uspješnost poduzeća. Uprava koristi financijske izvještaje za donošenje strateških odluka vezanih uz operacije, investicije i financiranje. Izbor računovodstvenih politika može utjecati na prikazane financijske rezultate, što zauzvrat može utjecati na procjene uprave o profitabilnosti, troškovnoj učinkovitosti i potrebi za prilagodbom poslovnih strategija (Tušek, Žager, 2007).

Investitori analiziraju financijske izvještaje kako bi ocijenili vrijednost poduzeća i donijeli odluke o kupnji, držanju ili prodaji dionica. Transparentnost u izvještavanju i dosljedna primjena računovodstvenih politika ključni su za njihovu sposobnost da točno procijene rizike i povrate. Kreditore i financijske institucije koriste financijske izvještaje za procjenu kreditne sposobnosti poduzeća i rizika povezanih s odobravanjem kredita ili kreditnih linija. Računovodstvene politike koje utječu na prikazivanje likvidnosti i solventnosti mogu imati direktan utjecaj na odluke o financiranju. Analitičari i savjetnici oslanjaju se na financijske izvještaje za izradu preporuka i procjena za svoje klijente. Izbor računovodstvenih politika i način na koji one utječu na financijske pokazatelje ključni su za točnost njihovih analiza i savjeta. Regulatori i nadzorne agencije koriste financijske izvještaje za osiguravanje usklađenosti s zakonskim i regulativnim zahtjevima. Transparentnost i etičnost u izvještavanju ključni su za sprječavanje prijevара i manipulacija, osiguravajući poštivanje pravila tržišta (Tušek, Žager, 2007).

Naposljetku, implikacije izbora računovodstvenih politika za donositelje odluka su sveobuhvatne i utječu na širok spektar odluka u poslovnom, investicijskom i regulatornom kontekstu.

5.5. Utjecaj na procjenu rizika i donošenje investicijskih odluka

Utjecaj na procjenu rizika i donošenje investicijskih odluka direktno je povezan s izborom i primjenom računovodstvenih politika. Kvaliteta i transparentnost financijskog izvještavanja ključni su faktori koji investitorima i analitičarima pomažu u ocjenjivanju rizika povezanih s ulaganjem u određeno poduzeće. Računovodstvene politike koje poduzeće odabire mogu značajno utjecati na prikaz financijskog stanja i uspješnosti, što utječe na percepciju rizika i privlačnosti investicija. Transparentnost u objavi računovodstvenih politika omogućava

investitorima bolje razumijevanje financijskih izvještaja, pružajući uvid u metodologije koje poduzeće koristi za procjenu i izvještavanje o svojoj financijskoj uspješnosti. To pomaže u identifikaciji potencijalnih rizika koji možda nisu očiti na prvi pogled, kao što su rizici povezani s agresivnim priznavanjem prihoda ili optimističnim procjenama vrijednosti imovine (Žager, K., Žager, L., 2008).

Dosljednost u primjeni računovodstvenih politika tijekom vremena omogućava investitorima da prate financijsku uspješnost poduzeća i identificiraju trendove, što je ključno za dugoročno investicijsko planiranje. Promjene u računovodstvenim politikama mogu otežati usporedbu financijskih izvještaja tijekom vremena, potencijalno povećavajući percepciju rizika. Procjena rizika i donošenje investicijskih odluka također ovise o pouzdanosti i točnosti financijskih informacija. Investitori se oslanjaju na financijske izvještaje da bi procijenili sposobnost poduzeća da generira buduće novčane tokove i ostvari rast, što je ključno za određivanje vrijednosti investicije. Računovodstvene politike koje omogućavaju precizno prikazivanje stvarne financijske slike poduzeća smanjuju rizik od pogrešnih investicijskih odluka. Osim toga, računovodstvene politike i procjene imaju utjecaj na ključne financijske pokazatelje kao što su profitna marža, omjeri zaduženosti i likvidnosti. Ovi pokazatelji su od vitalnog značaja za analizu financijskog zdravlja poduzeća i procjenu njegove sposobnosti da upravlja dugom i odgovori na financijske izazove (Žager, K., Žager, L., 2008).

Naposljetku, etička dimenzija financijskog izvještavanja i integritet menadžmenta u odabiru i primjeni računovodstvenih politika iznimno su važni za investitore. Etičko i transparentno financijsko izvještavanje smanjuje rizik od financijskih skandala i manipulacija, što može imati devastirajući učinak na tržišnu vrijednost poduzeća i povjerenje investitora. U konačnici, izbor i primjena računovodstvenih politika imaju značajan utjecaj na procjenu rizika i donošenje investicijskih odluka, pružajući ključne informacije potrebne za ocjenu financijske stabilnosti, uspješnosti i potencijala za rast poduzeća (Žager, K., Žager, L., 2008).

6. PRIMJER UTJECAJA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA NA KVALITETU FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA

Pretpostavimo da tvrtka trguje elektroničkim komponentama. Početne zalihe i naknadne transakcije izgledat će ovako:

1. **Početna vrijednost zaliha:** Na početku godine (1.1.20x1) zalihe vrijednosti 200 eura, koje se odnose na 40 komada nabavljenih po 5 eura.
2. **Nabavka:**
 - 4.1.20x1 nabavljeno 40 komada po 6 eura.
 - 7.1.20x1 nabavljeno 60 komada po 7 eura.
 - 10.1.20x1 nabavljeno 50 komada po 9 eura.
3. **Utrošak:**
 - 13.1.20x1 utrošeno 30 komada.
 - 16.1.20x1 utrošeno 50 komada.
 - 19.1.20x1 utrošeno 60 komada.
4. **Krajnje stanje:** Preostalo 50 komada u zalihama.

Tablica 2. FIFO Metoda

Datum	Opis	Ulaz	Izlaz	Stanje	Cijena	Vrijednost
1.1.x1	PS	40	-	40	5	200
4.1.x1	Nabava	40	-	80	6	440
7.1.x1	Nabava	60	-	140	7	860
10.1.x1	Nabava	50	-	190	9	1310
13.1.x1	Utrošak	-	30	160	5	1160
16.1.x1	Utrošak	-	50	110	5	910
19.1.x1	Utrošak	-	60	50	6	550
Ukupno		190	140	50	-	550

Tablica 3. PPC Metoda

Datum	Opis	Ulaz	Izlaz	Stanje	Cijena	Vrijednost
1.1.x1	PS	40	-	40	5	200
4.1.x1	Nabava	40	-	80	5.5	440
7.1.x1	Nabava	60	-	140	6.14	860
10.1.x1	Nabava	50	-	190	7.26	1379
13.1.x1	Utrošak	-	30	160	7.26	1161
16.1.x1	Utrošak	-	50	110	7.26	798
19.1.x1	Utrošak	-	60	50	7.26	363
Ukupno		190	140	50	-	363

Tablica 4. Razmatranje utjecaja na kratko razdoblje

Metoda	Troškovi (RDG)	Zalihe (Bilanca)
FIFO	590	550
PPC	1016	363

Račun dobiti i gubitka za 20x1 i 20x2

Tablica 5.FIFO i PPC metoda

Opis	FIFO Metoda 20x1	FIFO Metoda 20x2	PPC Metoda 20x1	PPC Metoda 20x2
A. Ukupni prihod	5,000	5,000	5,000	5,000
Rashodi				
1. Troškovi sirovina	410	590	518	482
2. Ostali rashodi	4,350	4,350	4,350	4,350
B. Ukupni rashod	4,760	4,940	4,868	4,832
C. Dobit prije oporezivanja	240	60	132	168

Tablica 6. Alokacija troškova sirovina i financijskog rezultata po obračunskim razdobljima

Metoda	20x1	20x2	Ukupno
FIFO troškovi sirovina	410	590	1,000
PPC troškovi sirovina	518	482	1,000
FIFO financijski rezultat	240	60	300
PPC financijski rezultat	132	168	300

Za razdoblje 20x1, FIFO metoda pokazuje troškove sirovina od 410 eura, što dovodi do dobiti prije oporezivanja od 240 eura. Međutim, u sljedećem razdoblju (20x2), troškovi sirovina rastu na 590 eura zbog toga što se sada troše skuplje sirovine koje su nabavljene kasnije. To dovodi do smanjenja dobiti prije oporezivanja na samo 60 eura. Ukupni troškovi sirovina za dva razdoblja iznose 1.000 eura, što ilustrira kako FIFO metoda dovodi do fluktuacija u troškovima ovisno o promjenama u cijenama nabavki.

PPC metoda, ili metoda prosječne ponderirane cijene, računa troškove sirovina na osnovi prosječne cijene svih zaliha koje su trenutno dostupne. Ova metoda pruža stabilniji prikaz

troškova i manje fluktuacije u profitu od perioda do perioda, što može biti povoljnije za planiranje i analizu. U našem primjeru, PPC metoda u razdoblju 20x1 pokazuje troškove sirovina od 518 eura s dobiti prije oporezivanja od 132 eura. U razdoblju 20x2, troškovi sirovina smanjuju se na 482 eura, što rezultira većom dobiti prije oporezivanja od 168 eura.

Zanimljivo je da, iako pojedinačna razdoblja pokazuju različite troškove i dobiti, kada se pogledaju dva razdoblja zajedno, ukupni troškovi sirovina kao i ukupni financijski rezultat su identični za obje metode - 1.000 eura za troškove sirovina i 300 eura za dobit prije oporezivanja.

Zaključna razmatranja

- **Kratkoročni utjecaj:** dobit prije oporezivanja pokazuje značajne razlike u kratkoročnom razdoblju između FIFO i PPC metode, što sugerira da izbor metode može bitno utjecati na kratkoročnu uspješnost poslovanja.
- **Dugoročni utjecaj:** kada se analiziraju dva obračunska razdoblja (20x1 i 20x2), ukupni troškovi sirovina ostaju jednaki bez obzira na metodu, kao i ukupna masa financijskog rezultata. To sugerira da dugoročno, izbor metode obračuna troškova zaliha ne utječe značajno na ukupni financijski rezultat.
- **Zaključak:** iako izbor metode može utjecati na prikaz poslovnih rezultata u pojedinačnim obračunskim razdobljima, ukupni dugoročni utjecaj na financijski rezultat je neutralan. Ovo je važno za razumijevanje kako različite računovodstvene politike mogu utjecati na financijske izvještaje i poslovne odluke.

7. ZAKLJUČAK

Utjecaj računovodstvenih politika na kvalitetu financijskih izvještaja ne može se precijeniti jer su one temelj na kojem se gradi povjerenje u financijske informacije koje poduzeća objavljuju. Računovodstvene politike oblikuju kako se financijske transakcije i događaji prepoznaju, mjere, klasificiraju i izvještavaju, čime izravno utječu na prikazivanje financijskog stanja, uspješnosti i tokova gotovine poduzeća. Pravilno odabrane i dosljedno primijenjene računovodstvene politike ključne su za točnost, relevantnost, pouzdanost i usporedivost financijskih izvještaja. Transparentnost u objavi i primjeni računovodstvenih politika osigurava da korisnici financijskih izvještaja mogu razumjeti financijske rezultate i donijeti informirane odluke. Transparentno izvještavanje o računovodstvenim politikama, procjenama i pretpostavkama pomaže u izgradnji povjerenja među investitorima, kreditorima i ostalim dionicima te podupire integritet financijskih tržišta.

Dosljednost u primjeni računovodstvenih politika omogućava usporedivost financijskih izvještaja tijekom vremena i među različitim poduzećima, što je ključno za analizu trendova i performansi. Promjene u računovodstvenim politikama moraju biti pažljivo razmotrene i transparentno komunicirane kako ne bi došlo do zabune ili pogrešne interpretacije financijskih podataka. Etički aspekti u odabiru i primjeni računovodstvenih politika ne smiju se zanemariti. Etičko i odgovorno financijsko izvještavanje temelji se na principima poštenja, objektivnosti i profesionalnosti, što je ključno za održavanje povjerenja u financijske informacije i sprječavanje financijskih manipulacija i prijevara.

Revizija i korporativno upravljanje igraju ključnu ulogu u nadzoru i provjeri adekvatnosti i primjene računovodstvenih politika. Neovisna revizija pruža dodatnu razinu osiguranja da su financijski izvještaji pripremljeni u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima i da točno odražavaju financijsku sliku poduzeća. U konačnici, izbor i primjena računovodstvenih politika imaju dalekosežne implikacije za kvalitetu financijskih izvještaja i sposobnost donositelja odluka da ocijene financijsku uspješnost i rizike povezane s poduzećem. Transparentnost, dosljednost, etičnost i odgovornost u financijskom izvještavanju ključni su za izgradnju povjerenja i osiguranje održivog uspjeha u poslovanju.

8. IZJAVA

Izjava o autorstvu završnog rada i akademskoj čestitosti

Ime i prezime studenta: ZDENKO SERAFINI

Matični broj studenta: 0010103237

Naslov rada: UTJECAJ RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA NA
KVALITETU FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA

Pod punom odgovornošću potvrđujem da je ovo moj autorski rad čiji niti jedan dio nije nastao kopiranjem ili plagiranjem tuđeg sadržaja. Prilikom izrade rada koristio sam tuđe materijale navedene u popisu literature, ali nisam kopirao niti jedan njihov dio, osim citata za koje sam naveo autora i izvor te ih jasno označio znakovima navodnika. U slučaju da se u bilo kojem trenutku dokaže suprotno, spreman sam snositi sve posljedice uključivo i poništenje javne isprave stečene dijelom i na temelju ovoga rada.

Potvrđujem da je elektronička verzija rada identična onoj tiskanoj te da je to verzija rada koju je odobrio mentor.

Datum

Potpis studenta

5. srpnja 2024. godine

9. POPIS LITERATURE

9.1. KNJIGE I ČLANCI

1. Belak, V. (1996). *Računovodstvo i revizija zaliha* (1. izdanje). Zagreb: Faber & Zgombid plus.
2. Belak, V. (2009). *Računovodstvo dugotrajne materijalne imovine prema HSF/MSFI i novi računovodstveni postupci*. Zagreb: Belak Excellens d.o.o.
3. Brkanić, V., & sur. (2010). *Računovodstvo poduzetnika s primjerima knjiženja* (9. izmijenjeno i dopunjeno izdanje). Zagreb: RRIF-plus d.o.o. za nakladništvo i poslovne usluge.
4. Crnković, L., Mijoč, I., & Mahaček, D. (2010). *Osnove revizije*. Osijek: Ekonomski fakultet u Osijeku.
5. Gulin, D., & sur. (2003). *Računovodstvo*. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i djelatnika, Sveučilišna tiskara d.o.o.
6. Milko, L. (1998). *Računovodstvene politike*. Zagreb: Računovodstvo, revizija i financije.
7. Ramljak, B. (2016). *Računovodstvo troškova*. [Nastavni materijali]. Split: Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet.
8. Švigir, A. (2009). *Računovodstvene politike i njihov utjecaj na poslovni i porezni rezultat*. Zagreb: Računovodstvo, revizija i financije.
9. Tušek, B., & Žager, L. (2007). *Revizija* (2. izmijenjeno i dopunjeno izdanje). Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.
10. Vašiček, V., Žager, L., & Žager, K. (2003). *Računovodstvo za neračunovođe – Osnove računovodstva* (2. izdanje). Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i djelatnika, Sveučilišna tiskara d.o.o.
11. Međunarodni računovodstveni standardi 1996.
12. Žager, K. (1977). *Utjecaj računovodstvenih politika na financijski položaj i uspješnost poslovanja poduzeća* [Doktorska disertacija]. Zagreb.
13. Žager, K., & Žager, L. (2008). *Analiza financijskih izvještaja*. Zagreb: Masmedia.

9.2. INTERNETSKI IZVORI

RRIF. (2007). *Računovodstvene politike trgovačkih društava*. Preuzeto s <https://www.rrif.hr/clanak-10102/> (12. travnja 2024.)

10. POPIS SLIKA, TABLICA I GRAFIKONA

Slika 1. Postupak odabira računovodstvenih politika	16
Slika 2. Čimbenici kvalitete financijskih izvještaja	18
Slika 3. Mjesto računovodstvenih politika u računovodstvenom procesu	18
Tablica 1. Četiri osnovne grupe primjenjivanja računovodstvenih politika prema MRS I.....	14
Tablica 2. FIFO Metoda	35
Tablica 3. PPC Metoda.....	36
Tablica 4. Razmatranje utjecaja na kratko razdoblje	36
Tablica 5.FIFO i PPC metoda	37
Tablica 6. Alokacija troškova sirovina i financijskog rezultata po obračunskim razdobljima.....	37

11. ŽIVOTOPIS

OSOBNNE INFORMACIJE:

Ime i prezime: Zdenko Serafini

Datum rođenja: 2. rujna 1984. godine

Mjesto rođenja: Vukovar

Prebivalište/adresa: Lj. Gaja 7B, 32249 Tovarnik

Mobitel: 098 676 346

E-mail adresa: zdenko.serafini@gmail.com

OBRAZOVANJE:

▶ 1999. godine – 2003. godine: Ekonomska i trgovačka škola Ivana Domca, Vinkovci (SSS)

▶ 2003. godine – 2006. godine: Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku, Stručni dodiplomski studij (VŠS)

▶ 2023. godine – danas: Veleučilište Baltazar, Zaprešić

RADNO ISKUSTVO:

▶ veljača 2007. godine – prosinac 2007. godine: Župa Sv. Mateja, apostola i evanđeliste

▶ svibanj 2009. godine – danas: Ministarstvo unutarnjih poslova, Policijska uprava Vukovarsko-srijemska

ZNANJA I VJEŠTINE:

▶ vozačka dozvola, B kategorija

▶ poznavanje rada na računalu, MS Office paket

▶ njemački jezik

▶ položen lovački ispit